

Zaplanuj swoją przyszłość

8% polskich rodzin żyje poniżej minimum egzystencji. Jak planować wydatki, oszczędzać i myśleć o przyszłości, kiedy brakuje pieniędzy na codzienne zakupy robione od lat „na zeszyt”? Dla wielu rodzin domowe finanse okazują się po prostu za trudne, a czasem wręcz niemożliwe do pojęcia.

Nawet niewielkimi kwotami można rozsądnie zarządzać. Edukacja finansowa dla najuboższych wymaga jednak specyficznego podejścia, a co najważniejsze osobistego kontaktu. Biedni ludzie rzadko czytają gazety, a w telewizji mogą zobaczyć jedynie serialowe złudzenie prawdziwego życia, którego realne problemy finansowe nie dotyczą.

Fundacja Wspomagania Wsi od lat wspiera rozwiązywanie najważniejszych problemów na wsi. Kiedyś pomagała rozwijać infrastrukturę wiejską (m.in. wodociągi), teraz edukuje mieszkańców wsi, jak radzić sobie z domowymi finansami. W ramach projektu „Zaplanuj Swoją Przyszłość” zorganizowała 50 kilkudniowych szkoleń, w których około tysiąc osób z całej Polski zrozumiało, że i z najmniejszego budżetu domowego można coś odłożyć, a nawet można go zwiększyć dzięki własnej aktywności. Projekt sfinansował Narodowy Bank Polski, który wspiera wszelkie działania w zakresie edukacji ekonomicznej.

Szkolenia prowadzili liderzy lokalnych organizacji pozarządowych, społecznicy. Wcześniej sami przeszli gruntowne szkolenie, by mogli zostać certyfikowanymi trenerami edukacji finansowej. Jedną z trenerek, Barbara Gontarek, tak opowiada o warsztatach prowadzonych na wsi: „Tworzymy przykładowe, czteroosobowe rodziny, których miesięczny przychód to nie więcej niż 2.500 zł. Pokazujemy sezonowość wpływów i wydatków na tle pewnego cyklu życia rodziny. Identyfikujemy wspólnie „złodziei pieniędzy” używki, hazard, spełnianie zachcianek dzieci, czy korzystanie z tak zwanych promocji. Ze względu na nagłe wydatki, które zawsze mogą wystąpić, pokazujemy jak nawet z niewielkich oszczędności zbudować sobie „poduszkę bezpieczeństwa”.

Kiedy uczestnicy szkolenia potrafią już w miarę realnie ocenić swoją sytuację finansową, trenerzy stawiają przed nimi kolejne zadanie - policzenia, kogo z nich stać na kredyt i w jakiej wysokości?

Trenerzy edukacji finansowej realizują autorski program opracowany przez międzynarodową organizację Microfinance Center. Z powodzeniem jest on stosowany także w innych krajach, gdzie występuje problem ubóstwa. Zanim trenerzy zawitają i do naszych wsi i miasteczek, co z pewnością kiedyś nastąpi, przekazujemy czytelnikom 10 najważniejszych wskazówek, na co zwracać uwagę, kiedy pieniędzy w domu ciągle brakuje.

1. Na kartce podzielonej na dwie pionowe kolumny, zapisz w jednej kolumnie wydatki, a w drugiej przychody. Kartkę podziel też poziomo na tygodnie i miesiące.

2. Ustal i zapisz, jakie masz stałe wydatki, które systematycznie ponosisz każdego tygodnia (podstawowe produkty żywnościowe).

3. Ustal, jakie masz stałe wydatki, które ponosisz raz na miesiąc (bilet miesięczny, komorne).

4. Zaplanuj wydatki nadzwyczajne na najbliższy rok (zakup pralki, komunia, wyjazd nad morze itp.).

5. Osobno zrób listę „złodziei pieniędzy”, a więc wydatków, z których możesz zrezygnować (używki), lub znacznie je ograniczyć. Sprawdź spoglądając na kartkę z rocznymi wydatkami, ile na tym można zaoszczędzić?

6. Zrób też listę wartości, jakie możesz wnieść do budżetu domowego dzięki własnej pracy np. zrobić na drutach czapkę dla dziecka zamiast kupować w sklepie, zrobić przetwory, samemu pomalować mieszkanie, zamiast wzywać firmę remontową, przygotować kanapki do pracy zamiast korzystać z bufetu itp.

7. Określ, gdzie, kiedy i ile możesz „dorobić” do budżetu domowego (np. zbierając grzyby, podejmując pracę sezonową).

8. Wyznacz sobie jakiś cel finansowy. Na początek to może być „poduszka bezpieczeństwa”, a więc niewielkie oszczędności, z których można będzie np. wykupić receptę lub zapłacić mandat.

9. Przygotuj drugi budżet domowy na podstawie tego pierwszego, opisanego w punktach 1-4, ale uwzględniający możliwe i realistyczne oszczędności oraz przychody wynikające z punktów 5 do 8.

10. Pozwól sobie na odrobinę przyjemności. Zapisz w budżecie kwotę na ekstra wydatek raz na kwartał, który sprawi radość całej rodzinie np. wyjście do kina czy wycieczkę do parku dinozaurów.

Partnerem medialnym projektu edukacji ekonomicznej „Zaplanuj swoją przyszłość” jest Stowarzyszenie Gazet Lokalnych.